

Bild: Folkets Bio

Scrapper

12-åriga Georgie bor ensam i ett radhus sedan hennes mamma har avlidit i cancer. Hon försörjer sig genom att stjäla cyklar. En dag klättrar hennes hittills okände pappa över planket till trädgården och flyttar in, för att ta hand om henne. Georgie ber honom ge sig av, men det visar sig snart att hon ärvt både sin envishet och en del annat av honom.

Regissören Charlotte Regan målar en färgstark bild av ett barn som är allt annat än maktlöst och rådlöst. Berättelsen ställer på ett humoristiskt och ömsint sätt frågor om rollerna barn och vuxen, om kärleken mellan barn och förälder och om ensamhetens hjälplöshet.

EN FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET
Rekommenderad för åk 4-7.

Svenska
Filminstitutet

Om filmhandledningen

Film är ett spännande och mångfacetterat pedagogiskt verktyg där våra handledningar är till för att vägleda dig som lärare. Åldersrekommendationen, som här sträcker sig från åk 4 till 7, är just en rekommendation. Du väljer själv om du vill ta upp ett eller flera teman ur frågeställningarna och/eller om du kan viga lite mer tid till fördjupning och närstudier av själva filmmediet. Du känner dina elever bäst och vet vad som kan vara relevant och intressant just för dem. Med den här handledningen kan man även se klipp från filmen för att få ett tydligare underlag och stöd för minnet.

Handling

Georgie är en påhittig, streetsmart och redan livserfaren 12-åring. Hennes mamma har dött i cancer och nu bor hon själv kvar i radhuset. Hon får ihop pengar till mat och räkningar genom att stjäla cyklar, bistådd av sin bästis Ali. Socialtjänsten och sorgen efter modern är de två saker som förmörkar horisonten. Georgie håller dem stången på olika vis – socialtjänsten genom att be den unga killen i snabbköpet att läsa in små repliker på hennes telefon som hon spelar upp när de ringer, sorgen genom att låsa in den i mammans sovrum. I sovrummet bygger hon också ett torn av skrot – hennes mål är att det ska borra sig ut genom taket och nå upp i himlen där hon kan återförenas med sin mamma. I sovrummet har hon också samlat alla mammans saker och för en sorts bok över sin egen sorg där hon prickar av vilka steg och faser hon går igenom i den. När hon stänger dörren till rummet stänger hon, för det mesta, också av

sin sorg. På nätterna sitter hon ute på gatan och tittar på den sista film hon spelat in av sin mamma, om och om igen.

Socialtjänsten lever i tron att Georgie blir omhändertagen av en morbror som inte finns. Georgie har döpt honom till Winston Churchill, men det är ingen som reagerar. Alis mamma lever i samma tro. Georgies lärare, som vi bara får möta i mycket korta klipp, håller inte just denna elev särskilt högt och verkar inte bry sig alls. Således har vuxenvärlden helt övergivit Georgie, och så tycker hon att det kan få förbli. Men en dag klättrar en ung man, Jason, över planket till trädgården och påstår att han är Georgies pappa. Han har kommit för att ta hand om henne, och trots att Georgie och Ali försöker bli av med honom på mer än ett sätt så överlistar han dem och stannar kvar.

Det visar sig snart att Georgie har ärvt en hel del egenskaper av sin pappa. De är lika envisa, påhittiga och respektlösa. Mötet dem emellan får dem att upptäcka att närheten till varandra är något som de behöver mer än de velat erkänna för sig själva. När de ska lära sig att leva tillsammans så tvingas Georgie, som tagit hand om sig själv, att bli liten – och Jason, som levt ett ansvarslost och bekymmersfritt partyliv på Ibiza, att bli vuxen. Denna resa är inte lätt för någon av dem. Georgie ger bit för bit efter för sitt behov av närhet och att bli omhändertagen, samtidigt som hon gör allt för att hålla Jason ifrån sig. Jason försöker närma sig Georgie genom att prata om mamman, som han hade en kort relation med som mycket ung, men Georgie svarar mest med bitterhet över att han inte varit närvarande tidigare. Till slut bryter han sig in i mammans

sovrum och ser Georgies undanstuvade, noga gömda sorg, och bestämmer sig för att vara uppriktig mot henne – det är mamman som under sina sista dagar i livet har ringt honom och bett honom komma. Georgie accepterar honom slutligen. De försonas och börjar förhandla om hur deras gemensamma vardagsliv ska se ut framöver.

Filmen och läroplanen

Scrappers innehåll och de tankar filmen väcker hos eleverna kan knytas till ämnen som samhällskunskap och språk. Skolan ska till exempel "gestalta och förmedla de värden och rättigheter som kommuniceras av bland annat FN:s konvention om barns rättigheter", vilket är aspekter som tas upp i filmen och handledningen. I det centrala innehållet i samhällskunskap åk 4-6 ska eleven kunna ge "exempel på skilda ekonomiska och sociala villkor för barn, i Sverige och i olika delar av världen" samt förstå "relationen mellan arbete, inkomst och konsumtion" frågor som Scrapper och handledningen vidrör. I det centrala innehållet i engelska för åk 4-6 ska eleven ha kunskap om "engelskans utbredning i världen" och Scrapper är en ingång för att prata om olika typer av engelska.

Scrapper handlar om mänskliga relationer och livsvillkor. "Skolan ska [...] främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare", står det i läroplanen – och genom Scrapper kan ni föra viktiga värdegrundsdiskussioner.

I ett bredare perspektiv är att kunna förstå, tolka och reflektera kring såväl innehåll som mediespråk (både talat/skrivet språk och bildspråk) en nödvändig kunskap i vår samtid. Att se och samtala om film är ett utmärkt sätt att försöka få syn på hur rörliga bildmedier är uppbyggda

och vilka medel de använder för att förmedla information, budskap och känslor.

Filmens form och innehåll

Barn utan vuxna

I västvärlden har vi de senaste snart 200 åren haft en väldigt tydlig filosofi om att barn och vuxna är två olika varianter av människan, och att de skiljer sig åt på en rad punkter. Den officiella politiska diskursen erkänner även detta internationellt, till exempel genom det i stort sett globala erkännandet av FN:s konvention om barns rättigheter. Barn ses i denna diskurs som sårbara, beroende av vuxna och i behov av särskilt skydd och omsorg.

I realiteten finns det massor av barn i världen som lever utan att vuxna tar hand om dem, på olika vis. UNICEF räknar med att det finns minst 100 miljoner gatubarn i världen, många av dem i den globala södern. I mer välbeställda länder är gatubarn ovanligare, men de förekommer även i Sverige och England, där Scrapper utspelar sig. I dessa länder finns det dock ett mer utbyggt socialt skyddsnet, exempelvis i form av socialtjänsten.

- Vad innebär ett "socialt skyddsnet" i ett samhälle? Vad gör socialtjänsten? Vilka hjälper de? Hur går det till? Vilka typer av hjälp kan olika grupper (familjer, missbrukare, äldre, sjuka) få av socialtjänsten? Vilka jobbar på socialtjänsten? Diskutera och prata om sådant som hemtjänst, missbruksvård, ekonomiskt bistånd, stödfamilj och omsorg om funktionsvarierade – anpassa informationen och diskussionen till elevernas ålder.

- Prata om barn som saknar föräldrar eller vuxna i sitt liv. Var bor barn som inte lever i en traditionell familj? Vem tar hand om dem? Finns det barnhem i Sverige? Kan man adopteras av nya föräldrar om man inte har några egna,

Bild: Folkets Bio

Klipp 1
Källa: Folkets Bio

eller om de man har inte kan ta hand om en? Vilka andra i ens släkt kan kanske ta hand om en om ens föräldrar blir sjuka eller dör? (Här behöver du som pedagog ha fingertoppskänsla ifall barn i klassen till exempel har adopterats eller bor i familjehem.)

• Se [klipp 1](#), där Georgie och Ali är på väg att stjäla en cykel. Diskutera hur Georgie klarar av att ta hand om sig själv. Tror ni att man kan försörja sig själv som barn? På vilka sätt? Är det realistiskt skildrat i filmen? Hur mycket kostar det egentligen med mat och boende för ett barn varje vecka eller månad? Ta tillsammans reda på det! Hur många vecko- eller månadspengar skulle behövas?

• Vilka saker utöver mat och boende behöver barn av vuxna? Gör en övning där ni skriver en lista på saker som ni behöver av era vuxna. Ni kan jobba enskilt eller i mindre grupper.

• Vilka skillnader finns det mellan vuxna och barn? Diskutera i helklass eller i grupper. Skriv ned några saker som vuxna kan eller är bra på men som barn inte kan, och tvärtom.

Berättelsen

En film är en berättelse som berättar sin historia på flera plan, samtidigt och om vartannat. Vi får information både om vad som händer, hur karaktärerna tänker och känner sig och hur saker och ting ser ut och låter där skeendet utspelar sig. Film och rörliga bilder förmedlar också budskap på ett tekniskt plan, till exempel genom klippning, kameravinklar och specialeffekter. Att diskutera hur filmen gestaltar berättelsen ger oss större kunskap om hur rörliga bilder fungerar som språk, varför vi får de intryck vi får och upplever de känslor vi gör när vi tittar. Att analysera film är inte svårt – det är bara en fråga om att bli medveten om på vilka sätt filmen lämnar information, sätta ord på det och göra en tolkning!

• Se [klipp 2](#) där Georgie och Ali får livsråd av cykelhandlaren. Det här greppet upprepas regelbundet i filmen. Vad har det för effekt att personerna tittar rakt in i kameran? Varför är [bildutsnittet](#) och inramningen annorlunda? Vad kommer ni att tänka på för typ av filmer eller bilder när ni ser de här klippena?

• Gör en tankekarta tillsammans på tavlan i helklass. Vilken sorts film var det här? Vilka egenskaper – t ex rolig, spännande, färgglad – har den, tycker ni? Vilka saker handlar den om på ett tematiskt plan (t ex kärlek, vänskap, förlåtelse)?

• Gör en individuell skrivövning där ni beskriver en annan film eller tv-serie ni sett eller en bok ni läst som på något sätt påminner er om den här filmen – tematiskt, i sin ton eller på något annat sätt. Vad handlar den berättelsen om?

• Använd [klipp 3](#) (samma som klipp 2 fast utan text). Skriv dialogen på tavlan och gå igenom tillsammans. Gör egna undertexter/egen översättning. Vilka ord är nya för er? Är några ord typiskt brittiska? Hur uttalas de på amerikansk engelska? För äldre elever kan man även prata om "world

Klipp 2
Källa: Folkets Bio

Klipp 3

Källa: Folkets Bio

Englises”, alltså olika sätt att tala och uttala engelska språket, och ge exempel på hur orden uttalas på afrikansk engelska, indisk engelska och så vidare.

• Diskutera valet av miljöer och färger och filmens humoristiska grepp. Hur hade en berättelse om en flicka vars mamma dött i cancer blivit om det varit grått, regnigt, ingen skämtsam ton? Vilka saker i filmen är roliga och när känns det sorgligt?

Personer och relationer

I Scrapper får vi möta och lära känna ett fåtal personer ganska väl, och bekanta oss lite mer ytligt med bifigurer som förekommer i periferin runt dessa personer. Filmen är i grunden ett relationsdrama, där de två huvudpersonerna gör en sorts resa ut ur sig själva och mot varandra, för att finna varandra och en ny gemenskap.

• Diskutera dramaturgin i berättelsen. Gör tillsammans en lista med punkter över viktiga händelser i filmen. I vilken ordning kommer de? Vilka konflikter har de olika personerna, med varandra och inom sig själva? Vad är det de ”kämpar emot”? Hur ser utvecklingen av Georgies och hennes pappas relation ut?

• Prata om hur de olika personerna är och hur de känner sig vid olika tillfällen. Gör en tankekarta för Jason och en för Georgie. Skriv på tavlan. Vilka egenskaper har de? Hur berättar filmen om egenskaperna? Hur är far och dotter lika? Hur är de olika? Hur visar filmen hur de känner sig vid olika tillfällen?

• Se [klipp 4](#) där Jason avslöjar Georgies strategi mot socialtjänsten och Georgie snokar i Jasons jacka. Vad händer i klippet? Hur är Jason mot Georgie? Gör han något som ni inte gillar? Hur är Georgie mot Jason? Vad tycker ni om att hon snokar i hans fickor? Hur känner sig Georgie och hur känner sig Jason?

• Hur är Jason som pappa? Hur ska en bra förälder vara?

• Hur är Alis och Georgies relation? Varför blir Georgie sur på Ali? Hur tror ni att det går till när de blir sams igen? Gör en kort reflekterande skrivövning på temat ”En bra bästa vän”.

• Gör en skrivövning individuellt där ni skriver en sida dagbok åt en av personerna i filmen. Hur känns allt som händer för Georgie, Jason eller Ali?

• Hur visar filmen att Georgie börjar tycka om Jason? Vad behövs det egentligen för att tycka om en person – händer det alltid automatiskt och snabbt när man lär känna någon, eller kan det ändra sig över tid? Har ni egna erfarenheter av att någon ni först inte gillat senare blivit en kompis? Gör eventuellt en skrivövning på temat.

Klipp 4

Källa: Folkets Bio

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Paradiset brinner (Mika Gustafson, 2023, Sverige)
Dramafilm med tema frånvaro av vuxna, ansvar, familj, sociala myndigheter.
Läs filmens [handledning](#)

Pippi Långstrump (Olle Hellbom, 1969, Sverige)
Tv-serie för barn om en flicka som klarar sig utan vuxna och bor i en villa med sina djur.

Kid Svensk (Nanna Huolman, 2007, Sverige/Finland)
Om barn som motvilligt följer med sin mamma till Finland. Om relation med förälder, nyvaknad sexualitet och sverigefinsk identitet.
Läs filmens [handledning](#)

Livet enligt Nino (Simone Van Dusseldorp, 2014, Nederländerna)
Dramafilm för barn med tema sorg.
Läs filmens [handledning](#)

Råttfångaren (Lynne Ramsay, 2001, Storbritannien)
Dramafilm med barnperspektiv och tema social ojämlikhet och sorg.

I taket lyser stjärnorna (Lisa Siwe, 2009, Sverige)
Ungdomsfilm med tema vänskap och sorg efter död förälder. Efter Johanna Tydells roman med samma namn.
Läs filmens [handledning](#)

Comedy Queen (Sanna Lenken, 2022, Sverige)
Barn- och ungdomsfilm med tema sorg efter död förälder, humor, relationer. Efter Jenny Jägerfelds roman med samma namn.
Läs filmens [handledning](#)

Länkar

[TV-program om varieteter av engelska.](#)
Världens språk, UR, 2011

[Radioessä och barndomsbegreppets historia.](#)
OBS i P1: Barndomens historia, Bengt Sandin, 2010, Sveriges Radio

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Storbritannien, 2023
Regi & manus: Charlotte Regan
Producent: Theo Barrowclough m fl
Foto: Molly Manning Walker
Musik: Patrick Jonsson
Klippning: Matteo Bini, Billy Sneddon

I rollerna:
Georgie – Lola Campbell
Jason – Harris Dickinson
Ali – Alin Uzun

Tekniska fakta
Längd: 84 min
Censur: Tillåten från 7 år
Sverigepremiär: 2023-12-01
Distribution: Folkets Bio

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: MK Cornelius
Redaktör: Rebecka Bülow
Svenska Filminstitutet, januari 2024

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se
filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera
Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.
filminstitutet.se/skolbio